

АНОТАЦІЯ

Прущак В.Є. Врегулювання спору за участю судді у цивільному судочинстві України. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису. Дисертація на здобуття ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право. – Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2020.

Дисертація є першим у науці цивільного процесуального права України спеціальним комплексним дослідженням правової регламентації процедури врегулювання спору за участю судді як самостійного способу альтернативного вирішення цивільно-правових спорів.

У науковому дослідженні здійснено комплексний аналіз інституту врегулювання спору за участю судді, висвітлено еволюцію його виникнення та становлення, визначено правову природу й місце в системі альтернативних способів вирішення спорів та цивільному процесуальному праві з урахуванням міжнародних стандартів та зарубіжного досвіду.

Охарактеризовано теоретичні засади процедури врегулювання спору за участю судді, надано визначення її поняття, ознак та принципів, досліджено передумови запровадження та умови проведення означеної процедури, розглянуто особливості правового статусу судді при здійсненні процедури врегулювання спору за участю судді.

Особливу увагу приділено правовому порядку проведення процедури врегулювання спору за участю судді, порядку припинення та визначенню правових наслідків її реалізації.

Розвинуто наукові уявлення про історію розвитку та соціальні передумови формування альтернативних способів вирішення спорів, базуючись на періодизації всесвітньої історії, яка відображає зміни людської свідомості, суспільного укладу та, як наслідок, зміни форм вирішення спорів. Здійснено поділ історичних етапів їхнього розвитку на наступні періоди: 1) античний період (вирішення спорів ґрунтується на принципах природнього відбору, силового протистояння та боротьби за виживання, а посередництво стає

засобом встановлення порядку та стабільності); 2) період раннього середньовіччя (становлення церковного суду, священнослужителі якого користуються великим моральним впливом, авторитетом та наділені повноваженням щодо примирення ворогів); 3) період середньовіччя (розвиток компенсаційного правосуддя, судового примирення, спрямованого на мир, довіру та взаємне забезпечення інтересів, поява мирової угоди); 4) новітній період (підвищення участі держави в питаннях примирення).

Досліджено історію правового регулювання альтернативних способів вирішення спорів на українських землях, що свідчить про наявність відповідних національних правових традицій. Визначено, що вона поділяється на такі етапи: період Київської Русі (засобом врегулювання соціально-правового конфлікту стає компроміс, що полягає в одержанні грошового стягнення замість каральних механізмів покарання, заміні кровної помсти грошовим викупом за образу); період Гетьманщини (поява процедур «єднання», які мали на меті залучення «поєднувачів» - посередників, що формували умови примирення та могли вирішити справи майнового, земельного та кримінального характеру); період Російської імперії (виникнення комерційних судів, де основною формою роботи суду є процедура врегулювання спору та досягнення консенсусу між його сторонами, а основним обов'язком, який покладається на суд, стає обов'язок запропонувати сторонам закінчити спір за допомогою примирної процедури); радянський період (створення репресивної системи права та викоренення альтернативних судочинству способів вирішення спорів, з другої половини XX ст. – поступове формування доктринальних підходів до вивчення примирних процедур); пострадянський період (набувають стрімкого розвитку примирні процедури: третейський розгляд, арбітраж-посередництво, міні-суд, медіація та ін.); євроінтеграційний період (реформування судової системи, впровадження альтернативних способів вирішення спорів).

Сформульовано визначення врегулювання спору за участю судді як самостійної форми вирішення цивільно-правових спорів. Врегулювання спору за участю судді – це переговорний, структурований та конфіденційний процес, в якому сторони спору намагаються самостійно, на добровільній основі вступити у перемовини за підтримки нейтрального неупередженого посередника – судді, який за допомогою власних професійних навичок та знань спрямовує сторони до мирного врегулювання спору.

Розвинуто наукові уявлення про визначення термінів «правовий спір» і «юридичний конфлікт» та зазначено, що у контексті врегулювання спору за участю судді прийнятним є застосування саме терміну «вирішення спору», адже «конфлікт» – це явище більш довготривале, глибинне і зберігає юридичні розбіжності, натомість категорія «спір» відображає процес усвідомлення сторонами своїх протиріч та бажання їх усунення за безпосередньою допомогою узгоджувальних процедур із залученням нейтральної третьої сторони.

Вдосконалено теоретичні положення щодо співвідношення термінів «медіація», «врегулювання спору за участю судді». Узагальнено наукові концепції стосовно місця врегулювання спору за участю судді в системі альтернативного вирішення спорів та доведено, що врегулювання спору за участю судді є одночасно самостійним альтернативним способом вирішення цивільно-правових спорів та інститутом цивільного процесуального права.

Розкрито основні ознаки інституту врегулювання спору за участю судді. Зовнішніми ознаками процедури є: а) наявність цивільно-правового спору між сторонами; б) часткова самоврегульованість процедури; в) добровільний характер застосування процедури; г) майже необмежена процедурна диспозитивність; д) участь третьої незалежної особи в якості нейтрального посередника; є) кінцевий акт застосування означеного способу альтернативного вирішення спорів, який поширює свою дію тільки на сторони. Внутрішніми ознаками є: а) наявність судді, у провадженні якого знаходиться справа, що

виконує функції нейтрального посередника; б) можливість використання означеного способу лише на початку розгляду справи по суті; в) передбачене право судді запропонувати сторонам мирний шлях врегулювання спору; г) безпосередня відповідальність сторін за ухвалені рішення.

Запропоновано поділити принципи, на основі яких здійснюється врегулювання спору за участю судді, на дві групи. Перша група – це принципи цивільного процесуального права, які впливають на означену процедуру. До них відносяться: а) верховенство права, б) рівність усіх учасників судового процесу перед законом та судом, в) змагальність, г) диспозитивність, д) обов’язковість судового рішення, є) неприпустимість зловживання процесуальними правами, е) розумність строків. Друга група – це спеціальні принципи, що безпосередньо притаманні врегулюванню спору за участю судді, серед яких: а) добровільність, б) конфіденційність, в) нейтральність та неупередженість судді-посередника, г) правомочність, д) гнучкість та структурованість процедури, є) співробітництво судді та сторін спору.

Здійснено аналіз зарубіжного досвіду щодо врегулювання спорів альтернативним судочинству шляхом та встановлено, що в умовах спрямування українського законодавства до стандартів європейського правосуддя з метою забезпечення практичного застосування альтернативних способів вирішення спорів необхідним є відповідне правове регулювання. Доведено, що від якісної правової регламентації залежить ефективність здійснення врегулювання спору за участю судді.

Узагальнено існуючі у науковій літературі точки зору щодо передумов проведення врегулювання спору за участю судді, якими є: невпинне впровадження альтернативних судочинству способів вирішення цивільно-правових спорів; прагнення до оперативного вирішення спорів та спрощеної процедури подолання суперечностей; зосередження уваги на соціально значущих функціях правосуддя та підвищення ролі суду у сучасному суспільстві; розширення диспозитивних повноважень сторін цивільних спорів.

Досліджено умови реалізації означеного інституту й запропоновано власну систему їхньої класифікації на процесуальні (наявність ухвали про відкриття провадження у справі; наявність згоди сторін спору; ініціювання процедури до початку розгляду справи по суті; відсутність третьої особи, яка заявляє самостійні вимоги щодо предмета спору), організаційно-методичні (безпосередня участь суду у процесі врегулювання спору за участю судді; політико-правовий намір держави; наявність якісно, професійно підготовленого штату суддів, уповноважених на здійснення процедури; достатній рівень інформаційного забезпечення) та суб'єктивні (добровільність; взаємність і взаємодія; зацікавленість; відповідальність) умови.

Сформульовано рекомендації щодо необхідності запровадження спеціальної професійної програми базової підготовки суддів до процедури врегулювання спору за участю судді, а також акредитації програми підвищення кваліфікації з напрямку «ведення переговорів» задля їхнього проведення більш ефективним, неупередженим способом у передбачені законодавством розумні строки. Охарактеризовано критерії, за якими слід проводити навчання судді, а саме: об'єктивний (забезпечення принципу нейтральності судді-посередника); психологічний (прагнення судді до неупередженості); оціночний (бажання судді здійснювати процедуру та його власна репутація).

Аргументовано необхідність закріплення в окремій статті Закону України «Про судоустрій і статус суддів» положень про підготовку судді для проведення врегулювання спору за участі судді: (1) суддя зобов'язаний пройти підготовку для отримання можливості проводити врегулювання спору за участю судді; (2) підготовка судді для проведення врегулювання спору за участю судді включає теоретичну та практичну підготовку судді в Національній школі суддів України; (3) програму, навчальний план та порядок проходження підготовки судді для проведення врегулювання спору за участю судді затверджує Вища кваліфікаційна комісія суддів України за рекомендацією Національної школи суддів України; (4) за результатами

підготовки судді отримують свідоцтво встановленого Вищою кваліфікаційною комісією суддів України зразка. Проходженням суддею підготовки вважається успішне виконання програми підготовки; (5) Національна школа суддів України надсилає матеріали щодо суддів, які пройшли підготовку, до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України для складення кваліфікаційного іспиту; (6) Національна школа суддів України здійснює підготовку суддів, які можуть проводити врегулювання спору за участю судді.

Обґрунтовано тезу щодо доцільності створення впорядкованого переліку, який би забезпечував вільний доступ сторін спору до інформації щодо судді, за участю якого може відбуватися процедура врегулювання спору, а саме формування «Реєстру суддів, які можуть здійснювати процедуру врегулювання спору за участю судді». Необхідним є внесення до Реєстру інформації щодо прізвища, ім'я, по батькові судді; документа, що підтверджує проходження суддею спеціальної підготовки; категорій справ, за якими зазначений суддя спеціалізується; досвіду роботи з проведення примирних процедур; мови, якою суддя здатен проводити процедуру; інших необхідних відомостей.

Узагальнено існуючі у науковій літературі підходи щодо виокремлення певних етапів процедури врегулювання спору за участю судді та запропоновано розмежувати порядок проведення процедури за такими етапами: підготовчий (вступний етап, який передбачає організаційні процедури до початку проведення врегулювання спору за участю судді), переговорний (основоположний етап, спрямований на безпосереднє врегулювання цивільно-правового спору між його учасниками) та заключний (припинення врегулювання спору за участю судді шляхом досягнення або не досягнення компромісу). Обґрунтовано тезу про недоцільність чіткого обмеження процесуальних рамок даних етапів та зроблено акцент на гнучкості та відносній неформальності процедури врегулювання спору за участю судді.

З урахуванням євроінтеграційного курсу розвитку України обґрунтовано твердження стосовно забезпечення відповідності національної судової системи

міжнародним і європейським стандартам та сформульовано низку рекомендацій щодо вдосконалення процедури врегулювання спору за участю судді у цивільному судочинстві України з огляду на загальносвітову тенденцію розширення сфери застосування альтернативних способів вирішення спорів у світі.

Задля забезпечення ефективного здійснення процедури врегулювання спору за участю судді частину першу статті 202 ЦПК України запропоновано викласти у такій редакції: «Про проведення процедури врегулювання спору за участю судді суд постановляє ухвалу, якою одночасно зупиняє провадження у справі. Ухвала підлягає оскарженню в частині зупинення провадження по справі».

Задля організації інформаційно-методичного забезпечення суддів щодо процедури врегулювання спору за участю судді, запровадження дієвої професійної підготовки суддів, належного функціонування Реєстру суддів, які можуть здійснювати процедуру врегулювання спору за участю судді, доведено доцільність доповнення переліку повноважень Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, закріпленого в частині першій статті 93 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», такими повноваженнями: розробляє й затверджує стандарти у сфері професійної підготовки суддів та підвищує їхню кваліфікацію задля забезпечення ефективного проведення процедури врегулювання спору за участю судді; організовує інформаційно-методичне забезпечення суддів у сфері здійснення врегулювання спору за участю судді; здійснює контроль за ефективністю спеціальної підготовки та якістю навчання суддів; формує та веде Реєстр суддів, які можуть здійснювати процедуру врегулювання спору за участю судді.

У дисертації сформульовані й інші теоретично обґрунтовані пропозиції про вдосконалення актів чинного цивільного процесуального законодавства в частині врегулювання спору за участю судді у цивільному судочинстві України.

Ключові слова: цивільно-правовий спір, конфлікт, суд, альтернативні способи вирішення спорів, третя сторона, посередництво, медіація, переговори, судове примирення, суд, врегулювання спору за участю судді, етапи процедури, узгодження позицій.

SUMMARY

Prushchak V.E. Settlement of a dispute involving a judge in the civil proceedings of Ukraine. – Qualification scientific work, manuscript copyright. Thesis for a Ph.D. degree in specialty 081 – Law. – National University ‘Odessa Law Academy’, Odesa, 2020.

The dissertation is the first in the science of civil procedural law of Ukraine a special comprehensive study of the legal regulation of the procedure of dispute settlement with the participation of a judge as an independent way of alternative resolution of civil disputes.

The scientific research carried out a comprehensive analysis of the institution of dispute settlement with the participation of a judge, highlighted the evolution of its emergence and formation, determined it's legal nature and place in the system of alternative dispute resolution and civil procedural law, taking into account foreign experience and international standards.

Characterized the theoretical procedures with the participation of a judge, the definition of its concept, features and principles are given, the prerequisites for the introduction and conditions of the specified procedure are investigated, the peculiarities of the legal status of the judge in carrying out the procedure of dispute settlement with the participation of the judge are considered.

Special attention is paid to the legal procedure of the procedure of settlement of the dispute with the participation of the judge, the procedure for termination and determination of legal consequences of its implementation.

Developed scientific ideas about the history of development and social prerequisites for the formation of alternative ways of resolving disputes, based on the periodization of world history, which reflects changes in human consciousness, social structure and as a consequence of changing forms of dispute resolution. The historical

stages of their development have been divided into the following periods: 1) the ancient period (dispute resolution is based on the principles of natural selection, power struggle and struggle for survival, and mediation becomes a means of establishing order and stability); 2) the period of the early Middle Ages (the formation of a church court, whose clergymen enjoy great moral influence, authority, and are empowered to reconcile enemies); 3) the period of the Middle Ages (the development of compensatory justice, judicial reconciliation aimed at peace, trust and mutual protection of interests, the emergence of a peace agreement); 4) the most recent period (increasing state involvement in reconciliation issues).

The peculiar history of legal regulation of alternative ways of resolving disputes in Ukrainian lands is investigated, which testifies to the existence of relevant national legal traditions. It is determined that it is divided into the following stages: the period of Kievan Rus (a means of resolving social and legal conflict is a compromise consisting in obtaining monetary punishment instead of punitive mechanisms of punishment, replacement of vengeance with money redemption for insult); the Hetmanate period (the emergence of 'unity' procedures aimed at attracting 'combiners' – mediators who formed the terms of reconciliation and could resolve property, land and criminal cases); the period of the Russian Empire (the emergence of commercial courts, where the main form of court work is the procedure for settling the dispute and reaching consensus between its parties, and the main duty it is incumbent on the court is to invite the parties to settle the dispute through conciliation); the Soviet period (the creation of a repressive system of law and the eradication of alternative litigation methods of dispute resolution, from the second half of the twentieth century – gradual formation of doctrinal approaches to the study of conciliation procedures; the post-Soviet period (conciliatory procedures are rapidly developing: arbitration, mediation, mini-court, etc.); the European integration period (reform of the judicial system, introduction of alternative ways of resolving disputes).

The definition of dispute settlement with the participation of a judge is formulated as an independent form of solving civil disputes. The settlement of a dispute involving a judge is a negotiated, structured and confidential process in which

the parties to the dispute attempt to negotiate independently with the support of a neutral impartial mediator – a judge who, using their own professional skills and knowledge, leads the parties to a peaceful settlement dispute.

Scientific ideas about the definition of the terms ‘legal dispute’ and ‘legal conflict’ have been developed, and it is stated that in the context of the dispute settlement with the participation of a judge it is acceptable to use the term "dispute resolution", since "conflict" is a phenomenon of longer duration, deep and preserves legal disagreements, on the other hand, reflect the process of the parties' awareness of their contradictions and their desire to resolve them directly through conciliation procedures involving a neutral third party.

Theoretical provisions on the relation between the terms ‘mediation’, ‘dispute settlement with the participation of a judge’ have been improved. The scientific concepts regarding the place of dispute settlement with the participation of a judge in the system of alternative dispute resolution have been generalized and it has been proved that the settlement of the dispute with the participation of a judge is at the same time an alternative legal disputes and the institute of civil procedural law.

The basic features of the institute of dispute settlement with the participation of a judge are revealed. External features of the procedure are: a) the existence of a civil dispute between the parties; b) partial self-regulation of the procedure; c) the voluntary nature of the procedure; d) almost unlimited procedural dispositiveness; e) participation of a third independent person as a neutral mediator; g) the final act of applying this method of ADR, which extends only to the parties. Internal signs are: a) the presence of a judge, in whose proceedings there is a case performing the functions of a neutral mediator; b) the possibility of using this method only at the beginning of the trial on the merits; c) the envisaged right of a judge to offer the parties a peaceful means of dispute settlement; d) direct responsibility of the parties for the decision.

It is proposed to divide the principles on the basis of which a dispute involving a judge is resolved into two groups. The first group is the principles of civil procedural law, which include: a) the rule of law, b) equality of all parties to the lawsuit before the law and the court, c) competitiveness, d) dispositiveness, e) the

obligation to adjudicate, f) inadmissibility of abuse of procedural rights; g) reasonable time. The second group is the specific principles that are directly relevant to the settlement of a dispute involving a judge, including: a) voluntariness, b) confidentiality, c) neutrality and impartiality of the mediator, d) jurisdiction, e) flexibility and structure of the procedure, f) cooperation judges and parties to the dispute.

The analysis of foreign experience in the settlement of disputes by alternative legal proceedings is analyzed and it is established that in the conditions of directing Ukrainian legislation to the standards of European justice in order to ensure the practical application of alternative ways of resolving disputes, appropriate legal regulation is necessary. It is proved that the quality of legal regulation depends on the effectiveness of the settlement of the dispute with the participation of a judge.

A generalized decision in a scientific literary perspective on the transition to a genuine settlement of a dispute involving a court that has: unrecognized, possibly, alternative judicial authorities capable of altering civil disputes; striving for prompt dispute resolution and a corrective form of conflict resolution; promoting respect for the socially important functions of justice and the role of the courts in modern society; expanding the disputes of the civil litigation page.

The conditions of realization of this institute are investigated, and their own system of their classification into procedural (availability of a decision to open proceedings; the presence of the parties to the dispute; initiating the procedure before the start of the trial on the merits; the absence of a third party claiming separate claims for the subject matter of the dispute), organizational and methodical (direct involvement of the court in the dispute resolution process with the participation of a judge; political and legal intention of the state; availability of quality, professionally trained staff of judges authorized to carry out the procedure; a sufficient level of information support) and subjective (voluntariness; reciprocity and interaction; interest; responsibility) conditions is proposed.

Recommendations have been formulated on the necessity of introducing a special professional program of basic training of judges for the procedure of dispute

settlement with the participation of a judge, as well as accreditation of the training program in the direction of conducting negotiations in order to conduct them in a more efficient, impartial manner within the stipulated time limits. The criteria for the training of the judge, namely objective (ensuring the principle of neutrality of the mediating judge); psychological (the judge's desire for impartiality); evaluation (the desire of the judge to carry out the procedure and his own reputation) are given.

The necessity of fixing in a separate article of the Law of Ukraine 'On the Judiciary and Status of Judges' provisions for preparing a judge for conducting a dispute with the participation of a judge is argued: (1) the judge is obliged to undergo training in order to be able to settle the dispute with the participation of the judge; (2) preparing a judge to settle a dispute involving a judge includes theoretical and practical training for a judge at the National School of Judges of Ukraine; (3) the program, curriculum and procedure for the preparation of the judge for the settlement of the dispute with the participation of the judge are approved by the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine upon the recommendation of the National School of Judges of Ukraine; (4) upon the results of the training, the judges shall receive a certificate established by the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine. Successful implementation of the training program is considered to be passing the training judge; (5) the National School of Judges of Ukraine shall send the materials concerning the judges who have been trained to the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine for the examination; (6) The National School of Judges of Ukraine shall train judges who may settle the dispute with the participation of a judge.

The thesis about the feasibility of creating an orderly list, which would provide free access to the parties to the dispute to the information about the judge, with the participation of which may be a dispute settlement procedure, namely the formation of a 'Register of judges who can handle the dispute with the participation of a judge'. It is necessary to enter in the designated Register the information on the surname, first name, patronymic of the judge; a document confirming the passing of a special training judge; the categories of cases in which the judge specializes; experience in

conciliatory procedures; the language in which the judge is able to conduct the proceedings; other necessary information.

There are generalized approaches in the scientific literature on the identification of certain stages of the procedure of dispute settlement with the participation of a judge, and it is proposed to distinguish the procedure of carrying out the procedure in the following stages: preparatory (introductory phase, which provides for organizational procedures before the start of the dispute with the participation of a judge), negotiation (fundamental stage aimed at the direct settlement of a civil dispute between its participants) and final (termination of the settlement of the dispute with the participation of a judge by reaching or not reaching compromise). The thesis about the inappropriateness of a clear limitation of the procedural framework of these stages was substantiated, and the emphasis on the flexibility and relative informality of the dispute settlement procedure with the participation of a judge was placed.

Taking into account the European integration course of development of Ukraine, the statement about ensuring compliance of the national legal system with the standards of the international community is substantiated and a number of recommendations for improving the procedure of dispute settlement with participation of a judge in the civil judiciary of Ukraine are formulated in view of the general tendency to expand the scope of alternative solutions.

It is stated that in order to ensure the effective implementation of the dispute settlement procedure with the participation of a judge, part 1 of Article 202 of the CPC of Ukraine should be stated in the wording: 'The ruling is subject to appeal against the suspension of the case'.

For the purpose of organizing information and methodological support of judges regarding the procedure for settling a dispute with the participation of a judge, introducing effective professional training of judges, proper functioning of the Register of Judges who may carry out the procedure of settling a dispute with the participation of a judge, it is proved the expediency of supplementing the list of powers of the High Qualifications Commission of Judges of Ukraine, enshrined in

part one of Article 93 of the Law of Ukraine ‘On the Judiciary and Status of Judges’: develops and approves standards in the field of professional training of judges and enhances their qualifications to ensure the effective conduct of the dispute settlement procedure with the participation of a judge; organizes information and methodological support of judges in the field of dispute settlement with the participation of a judge; supervises the effectiveness of special training and the quality of training of judges; Forms and maintains a Register of Judges who can conduct a dispute settlement procedure with the participation of a judge’.

In the dissertation, other theoretically substantiated proposals for improving the acts of the existing civil procedural legislation in the part of settling a dispute with the participation of a judge in the civil proceedings of Ukraine are formulated.

Key words: civil dispute, conflict, alternative dispute resolution, third party, negotiations, mediation, conversations, judicial reconciliation, court, dispute settlement with the participation of a judge, stages of procedure, reconciliation of positions.

СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ЗДОБУВАЧА:

1. Прущак В.Є. Основоположні принципи врегулювання спору за участю судді: поняття та зміст. *Право і суспільство*. 2018. №2, ч. 2. С. 74-78.
2. Прущак В.Є. Роль судді під час здійснення процедури врегулювання спору за участю судді: проблемні аспекти та шляхи їхнього вдосконалення. *Підприємництво, господарство і право*. 2018. №10. С. 44-48.
3. Прущак В.Є. Правові основи врегулювання спору за участю судді. *Вісник Південного регіонального центру Національної академії правових наук України*. 2018. №17. С. 56-62.
4. Prushchak V. Conditions of implementation of a dispute settlement with the participation of a judge in civil matters in Ukraine. *Visegrad Journal on Human Rights*. 2019. №3, ч. 1. С. 228-233.
5. Прущак В.Є. Історичний аспект розвитку альтернативних способів вирішення спорів. *Часопис цивілістики*. 2019. Вип. 34. С. 90-95.

6. Прущак В.Є. Характеристика спеціальних принципів врегулювання спору за участю судді. *Новели Цивільного процесуального кодексу України: матеріали «круглого столу»* (м. Одеса, 26 берез. 2018 р.) /за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Н.Ю. Голубевої; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2018. С. 102-105.

7. Прущак В.Є. Щодо визначення поняття «альтернативне вирішення цивільно-правових спорів». *Актуальні проблеми публічного та приватного права: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Запоріжжя, 25 трав. 2018 р.). Запоріжжя: Класичний приватний університет, 2018. С. 74-77.

8. Прущак В.Є. Правовий статус судді під час здійснення процедури врегулювання спору. *Верховенство права та правова держава: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Ужгород, 14-15 верес. 2018 р.). Ужгород: Видавничий дім «Гельветика», 2018. С. 73-76.

9. Прущак В.Є. Місце врегулювання спору за участю судді в системі альтернативних судочинства способів вирішення цивільно-правових спорів. *Наука і техніка сьогодення: пріоритетні напрямки розвитку України та Польщі: матеріали Міжнар. мультидисциплінарної конф.* (Wolomin, Republic of Poland, 19-20 October 2018 р.). Vol. 1. Wolomin: Izdevnieciba «Baltija Publishing», 2018. P. 148-151.

10. Прущак В.Є. Інститут врегулювання спору за участю судді: поняття та ознаки. *Реформування цивільного процесуального права в умовах євроінтеграційних процесів в Україні: матеріали Всеукраїн. наук.-практ. конф.* ім. Ю.С. Червоного (м. Одеса, 16 листоп. 2018 р.) /за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. Н. Ю. Голубевої; Національний університет «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2018. С. 179-183.

11. Прущак В.Є. Підстави врегулювання спору за участю судді в цивільному судочинстві України. *Новели цивільного процесуального законодавства. Представництво: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.; до 150-ї річниці з дня відкриття першої судової палати у м. Одеса* (м. Одеса, 16 трав. 2019 р.) /уклад.: Н.Ю. Голубєва, Л.А. Островська, О.О. Коробенко, О.В. Сатановська. Одеса: Фенікс, 2019. С. 181-185.